

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.028.03.2019

Pani
Anita Plumińska-Mieloch
Dyrektor Zespołu Szkół w Luboniu
ul. Armii Poznań 27
62-030 Luboń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/075 – Indywidualizacja kształcenia po wprowadzeniu zmian w przepisach oświatowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespołu Szkół w Luboniu, ul. Armii Poznań 27 62-030 Luboń, (dalej: Zespół Szkół lub Szkoła)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anita Plumińska-Mieloch Dyrektor Szkoły, od 1 września 2018 r., dalej: Dyrektor. Wcześniej funkcję tę pełniła Grażyna Leciej, od 1 września 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wdrażanie zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania.2. Monitorowanie wdrożonych zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania.3. Efekty zmian indywidualizacji procesu nauczania.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Jan Kołtun, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LPO/160/2019 z 28 października 2019 r. oraz nr LPO/21/2020 z 27 stycznia 2020 r.2. Artur Pięgas, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LPO/22/2020 z 27 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 1-2, 740-741)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie indywidualizacji kształcenia po wprowadzeniu zmian w przepisach oświatowych. Działania związane z wdrożeniem w Szkole zmian w powyższym zakresie były adekwatnie do potrzeb. Dyrektor, współpracując z Radą Pedagogiczną, prawidłowo ustaliła wewnętrzne dokumenty dotyczące indywidualizacji nauczania. Były one czytelne i spójne a także uwzględniały przeciwdziałanie wykluczeniu uczniów z dysfunkcjami. Zostały również udostępnione społeczności szkolnej.

W Szkole, we współpracy z rodzicami, prawidłowo rozpoznawano możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe, zdolności oraz sytuację społeczną uczniów. Zdiagnozowane potrzeby były podstawą do sporządzenia odpowiednich dokumentów i zaplanowania adekwatnych form wsparcia dla uczniów objętych kształceniem specjalnym, w tym uczniów, którzy korzystali z nauczania indywidualnego. Ponadto, w Szkole prawidłowo zorganizowano zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia dla uczniów, którzy z uwagi na trudności w funkcjonowaniu, nie mogli uczestniczyć w zajęciach z całym zespołem klasowym. Prowadzono rzetelne rozpoznanie zespołów uczniowskich w zakresie potrzeb dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej (z uwzględnieniem nowych form tej pomocy), zajęć rozwijających uzdolnienia, wsparcia z uwagi na potrzeby zdrowotne – ograniczenia niektórych zajęć lub specyficznych potrzeb wynikających z prowadzonego leczenia.

Prawidłowo zaplanowano współpracę z rodzicami, z uwzględnieniem informowania ich o możliwościach wsparcia, ustalonych formach i zakresie tego wsparcia. Szkoła współpracowała także z innymi placówkami działającymi na rzecz dziecka i jego rodziny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wdrażanie zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019⁴ kształceniem w Zespole Szkół objęto odpowiednio 805 i 774 uczniów, w ramach zorganizowanych w tych okresach 36 i 35 ogólnodostępnych oddziałów klasowych, których średnia liczebność wyniosła 22,4 i 22 uczniów. W ramach ww. Zespołu Szkół, do 22 i 26 oddziałów klasowych szkoły podstawowej uczęszczało odpowiednio 472 i 550 uczniów. Kadra pedagogiczna Szkoły liczyła w ww. latach odpowiednio: 80 i 83 nauczycieli.

(akta kontroli str. 9)

1.2. Obowiązujący w badanym okresie Statut Szkoły⁵ określał m.in. jej cele, zadania, organizację tej jednostki oraz funkcjonujące w niej organy, jak również wskazywał zadania nauczycieli⁶, a także prawa i obowiązki uczniów oraz ich rodziców. W Statucie określono szczegółowo organizację współdziałania

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Według stanów na dzień 30 września ww. lat szkolnych.

⁵ Przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 10 października 2017 r.

⁶ Także innych pracowników Szkoły.

z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, a także organizację i formy współdziałania Szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki.

Opracowane i obowiązujące w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 Programy Wychowawczo-Profilaktyczne Szkoły uwzględniały podejmowanie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu uczniów z niepełnosprawnościami lub kłopotami w funkcjonowaniu w grupie. Określono w nich warunki i sposoby oceniania zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów, wskazaniem z orzeczeń i opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (dalej: Poradnia). Zapobiegano wykluczeniu takich uczniów poprzez udział w wycieczkach, proponowanie im udziału w konkursach, kołach zainteresowań, poprzez rozmowy z pedagogiem i psychologiem, a także organizację warsztatów w klasach przez pedagoga i psychologa.

(akta kontroli str. 17-121)

1.3. W okresie objętym kontrolą, w Szkole opracowano i udostępniono społeczności szkolnej oraz innym osobom przejrzyste i czytelne zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 194-204)

1.4. Według stanu na dzień 30 września 2018 r. do Zespołu Szkół uczęszczało siedmioro uczniów (w tym dwóch uczniów szkoły podstawowej) posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Jeden spośród nich uczęszczał do Szkoły jedynie przez 4 miesiące roku szkolnego, a następnie kontynuował naukę w ośrodku socjoterapii.

Spośród siedmiu ww. uczniów, jeden uczeń liceum posiadał dodatkowo orzeczenie Poradni o potrzebie nauczania indywidualnego w roku szkolnym 2018/2019.

Według stanu na dzień 30 września 2017 r. do Zespołu Szkół uczęszczało siedmioro uczniów, w tym dwóch uczniów szkoły podstawowej, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Dwóch spośród ww. uczniów, w tym jeden uczeń szkoły podstawowej, posiadało dodatkowo orzeczenie Poradni o potrzebie nauczania indywidualnego.

W roku szkolnym 2018/2019 dwóch uczniów oddziału gimnazjalnego posiadało opinie o potrzebie objęcia ich indywidualizowaną ścieżką kształcenia. Dodatkowo sześciu, w tym jeden przez okres jednego miesiąca, posiadało orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. W ww. grupie, troje dzieci uczęszczało do klas szkoły podstawowej, a pozostali byli uczniami oddziałów gimnazjalnych lub liceum.

W roku szkolnym 2017/2018, na podstawie opinii Poradni, jeden uczeń oddziału gimnazjalnego realizował indywidualny tok nauki m.in. poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach rozwijających zdolności i umiejętności matematyczne, w wymiarze 1 godziny tygodniowo. W roku szkolnym 2018/2019 uczeń realizował indywidualny program nauki.

Pozostali uczniowie Zespołu Szkół nie realizowali w badanych latach szkolnych nauczania w formie indywidualnego programu lub indywidualnego toku nauki.

(akta kontroli str. 518-524, 585-598, 737-744)

1.5. W Szkole przeprowadzono wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania uczniów, którzy przedstawili orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne (dalej: IPET) uczniów objętych kształceniem specjalnym, opracowano po dokonaniu wielospecjalistycznych ocen poziomu ich funkcjonowania (dalej: WOFU). Diagnoz w tym zakresie dokonywał

każdorazowo powołany przez Dyrektora zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W skład Zespołu wchodzi m.in. psychologowie, pedagodzy, nauczyciele specjaliści, nauczyciele biblioteki. Celem działania Zespołu było rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, rozpoznawanie ich indywidualnych możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie w szkole. Działania te miały na celu wspieranie potencjału rozwojowego ucznia i stwarzanie warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły oraz w środowisku społecznym. Zadaniem Zespołu było m.in. opracowanie IPETu, w terminie do dnia 30 września lub do 30 dni od dnia otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, dokonywanie dwa razy w roku okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, ustalenie zakresu, formy i czasu trwania poszczególnych zajęć realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, modyfikacja IPETu w razie stwierdzenia tego rodzaju potrzeby.

Sporządzone oceny funkcjonowania uczniów uwzględniały, wskazane w § 6 ust. 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym⁷, zagadnienia dotyczące m.in. określania potrzeb, wielkości i charakteru wsparcia oraz funkcjonowania tych uczniów. Przedmiotowych ocen dokonywano z uwzględnieniem terminowości określonej w § 6 ust. 5 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 205-212, 233-239, 316-322, 356-357, 450-456, 611-637, 712-713)

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej dwóch wybranych do badania klas stwierdzono jeden przypadek orzeczenia Poradni, a także 5 opinii Poradni dla uczniów drugiej badanej klasy. W każdej klasie „0” przeprowadzane były wstępne diagnozy pedagogiczne dotyczące wszystkich uczniów. U pozostałych uczniów tych klas nie przeprowadzono diagnoz w Poradni, gdyż nie było takiego zapotrzebowania ze strony rodziców lub Szkoły. Dyrektor wyjaśniła, że rodzic nie ma obowiązku dostarczania do szkoły informacji z Poradni, nawet jeśli na prośbę pedagoga lub wychowawcy do niej się udał. W ocenie Dyrektor Szkoły, rodzice często zapominają o korzyściach płynących z takiej opinii lub orzeczenia.

(akta kontroli str. 10-16)

1.6. W latach szkolnych 2017/2018 oraz 2018/2019 uczniowie szkoły podstawowej nie byli objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie realizacji zindywidualizowanej ścieżki kształcenia. W przypadku dwóch uczniów oddziałów gimnazjalnych realizujących ww. formę nauczania, Szkoła na podstawie ocen nauczycieli sporządziła i przekazała Poradni opinie o uczniach zawierające m.in. informacje o funkcjonowaniu uczniów w szkole i opis trudności w ich funkcjonowaniu w środowisku szkolnym.

(akta kontroli str. 590-591, 713-714)

Trudności edukacyjne uczniów identyfikował każdy nauczyciel, który przeprowadzał analizę mocnych stron ucznia i obszarów wymagających pracy, w sposób umożliwiający dostosowanie do nich metody pracy i treści nauczania. Działający w Szkole zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej spotykał się raz w miesiącu i analizował sytuację uczniów. Pedagog lub Dyrektor Szkoły, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności kontaktowali się z Poradnią. Po wcześniejszych konsultacjach z nauczycielami uczącymi dziecko oraz rodzicami, rekomendowano rodzicom skierowanie dzieci do Poradni celem przeprowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej. Na wniosek rodzica bądź opiekuna,

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1578, ze zm., dalej: rozporządzenie o kształceniu specjalnym.

wychowawca, nauczyciele oraz psycholog i pedagog szkolny wypełniali oraz przygotowywali opinię o uczniu w celu przedłożenia jej w Poradni. Opinie te rodzice odbierali indywidualnie w sekretariacie lub Szkoła wysyłała je bezpośrednio do Poradni.

Bieżące sprawdzanie wiedzy oraz diagnozy uczniów korzystających z indywidualnego nauczania z powodów zdrowotnych, odbywało się na bieżąco i było monitorowane oraz sprawdzane przez nauczycieli uczących danego ucznia. Odnotowywano je w dzienniku zajęć.

(akta kontroli str. 15-16, 439-446)

Zgodnie z podstawą wychowania przedszkolnego w klasie zerowej, nauczyciel dokonywał diagnozy wstępnej (wrzesień/październik) i końcowej (kwiecień) każdego dziecka. Trudności w uczeniu się były identyfikowane na bieżąco, a nauczyciele przekazywali informacje wychowawcy, który rozmawiał z rodzicami i przekazywał informacje zespołowi wychowawczemu. Po rozpoznaniu problemu rodzice zgłaszali się z dzieckiem do Poradni. Po wydaniu przez Poradnię opinii nauczyciele postępowali zgodnie z jej zaleceniami. Rodzice byli informowani o prowadzonych diagnozach, podpisywali informacje o przypisanych dziecku formach wsparcia, tj. o rodzaju zajęcia, ustalonych dniach i godzinach w jakich były one realizowane. Rodzice, o ile zachodziła taka potrzeba, uczestniczyli w procesie planowania i organizowania zajęć (np. ucznia, który realizował zajęcia rozwijające uzdolnienia z matematyki).

(akta kontroli str. 15-16, 214-228, 346-348)

W Szkole przeprowadzano diagnozy w ramach udziału w programie „Lepsza Szkoła⁸” dla uczniów kończących Szkołę. Wszystkie klasy VIII szkoły podstawowej i III klasy gimnazjalne pisały testy diagnostyczne dotyczące stopnia przygotowania do egzaminu zewnętrznego.

(akta kontroli str. 16, 214-216)

Korzystając z projektu „indywidualni.pl”⁹, diagnozowane były style uczenia się, afiliacja, lateryzacja i inteligencja wieloraka, co pozwalało dobierać metody pracy do potrzeb uczniów. Ankiety w ramach projektu skierowano do wszystkich uczniów. Wypełniło je 70% uczniów Zespołu Szkół.

(akta kontroli str. 217-224, 717)

Szczególne uzdolnienia identyfikowano w czasie pracy z uczniem na podstawie aktywności na danym przedmiocie, zgłoszonych zainteresowań, wyników sprawdzianów, rozmów z rodzicami i uczniem, niestandardowych rozwiązań problemów, udziału w projekcie „Uczeń z Pasją”, w kołach zainteresowań (m.in. teatralnym), telewizji szkolnej, historycznej grupie rekonstrukcyjnej.

(akta kontroli str. 16, 329, 738, 745)

1.7. W odniesieniu do skontrolowanych uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, terminowo opracowano IPETy, które zawierały wszystkie wymagane treści, dostosowane do wymagań obowiązujących po 1 września 2017 r. Zachowano także wymagane procedury przy opracowaniu IPET i zaplanowano wszystkie formy wsparcia wynikające z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. W orzeczeniach wydanych po 15 września 2017 r. zawarto: diagnozę funkcjonowania ucznia, z uwzględnieniem potencjału rozwojowego oraz mocnych stron i uzdolnień ucznia, a także występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie.

⁸ Program wieloletni, wspierający nauczycieli, przygotowany przez wydawnictwo Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe.

⁹ Program internetowy on-line (wykupiony przez Szkołę) , dzięki któremu uczniowie po wypełnieniu testów otrzymują wyniki.

Uczniom zapewniono realizację zajęć adekwatnych do zaleceń określonych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego i IPET-ach.

Uczeń szkoły podstawowej uczęszczający do Szkoły przez dwa pełne lata szkolne zrealizował po 93% zaplanowanych zajęć rewalidacyjnych oraz zajęć logopedycznych.

(akta kontroli str. 205-212, 233-239, 252, 718)

1.8. Dwóm uczniom oddziałów gimnazjalnych pozostającym w roku szkolnym 2018/2019 w trakcie nauczania w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia zapewniono jej prawidłową realizację. Uczniom umożliwiono wykonanie podstawy programowej w formie indywidualnych zajęć z przedmiotów określonych w opiniach Poradni oraz pozostałych przedmiotów, realizowanych z zespołem klasowym, a także w formie pozostałych zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym m.in.: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, rozwijających zdolność uczenia się i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki.

(akta kontroli str. 590, 734-735)

1.9. W odniesieniu do wybranych do badania dokumentacji uczniów z dwóch klas, stwierdzono, że pięcioro z nich skierowanych zostało do Poradni na podstawie diagnoz nauczycieli poszczególnych przedmiotów (w oparciu o prace pisemne), którzy identyfikowali słabe i mocne strony uczniów. Procedury i warunki udzielania pomocy uczniom z problemami zdrowotnymi zostały określone przez Szkołę w odrębnym dokumencie pn. „Procedury postępowania z uczniem przewlekle chorym w Zespole Szkół w Luboniu”, jednak w objętych kontrolą klasach nie było uczniów wymagających tego rodzaju wsparcia.

(akta kontroli str. 253-271)

1.10. W wybranych do badania dwóch klasach zaplanowano nowe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie odrębnych zajęć rozwijających umiejętności uczenia się, a także zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. Wykorzystywano przy tym projekt „indywidualni.pl”, w ramach którego uczeń wypełniał test psychologiczno-pedagogiczny na platformie internetowej. Wynik testu był dostępny dla ucznia, rodziców i nauczyciela w wersji elektronicznej. Umiejętności uczenia się rozwijano dodatkowo w ramach zajęć lekcyjnych. Przykładowo, nauczyciel historii, w ramach swojego przedmiotu przygotowując uczniów do jednego sprawdzianu, omówił sposoby uczenia się oraz rolę pamięci długo i krótkotrwałej. Kompetencje emocjonalno-społeczne rozwijane były poprzez lekcje wychowawcze oraz indywidualne rozmowy z uczniami, prowadzone przez pedagoga i psychologa.

W badanych latach szkolnych Szkoła uczestniczyła w realizacji projektu „Uczeń z pasją”, w ramach którego przeprowadzono m.in.: 452 godziny zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i 196 godzin zajęć rozwijających umiejętności uczenia się.

Zajęcia logopedyczne realizowano w nowej formule wobec uczniów posiadających w orzeczeniach Poradni wskazania do realizacji tego rodzaju zajęć.

(akta kontroli str. 252, 299-301, 316-322, 425, 457)

1.11. W Zespole Szkół zatrudniano nauczycieli posiadających uprawnienia o specjalnościach: oligofrenopedagog (10 osób), pedagog (3 osoby), psycholog (2 osoby) oraz po jednej osobie posiadającej uprawnienia surdopedagoga, tyflop pedagoga, logopedy.

(akta kontroli str. 736)

1.12. Szkoła nawiązywała współpracę z rodzicami uczniów oraz innymi interesariuszami w obszarze związanym z indywidualizacją kształcenia poprzez

informacje o kołach zainteresowań, zajęciach kompensacyjno-korekcyjnych umieszczane na stronie internetowej oraz w holu Szkoły. W ramach ewaluacji wewnętrznej, powstawały wnioski i rekomendacje rodziców podczas spotkań panelowych oraz budowania profilu Szkoły. Profil powstawał w wyniku badań focusowych, w których uczestniczyli osobno rodzice, nauczyciele i uczniowie, a później przedstawiciele tych grup spotykali się i wspólnie uzgadniali stanowisko.

(akta kontroli str. 325, 329)

Dokonywano badania zainteresowań uczniów poprzez przeprowadzanie ankiet w dzienniku elektronicznym. Tego rodzaju ankietę przeprowadzono m.in. na zakończenie roku szkolnego 2018/2019. Realizowano także projekt „Uczeń z pasją”, w którym rodzice byli informowani o zajęciach takich jak: zajęcia rozwojowe (kreatywne grupy przedsiębiorcze, zajęcia kompensacyjne – „jednak potrafię”, metody szybkiego uczenia się, zajęcia kompensacyjne – „nie dajmy się”). W okresie od 1.04 do 30.06 2019 r. zrealizowano łącznie 1522 godziny tego rodzaju zajęć. Wdrożono także opisany wyżej projekt „indywidualni.pl”.

(akta kontroli str. 325-329, 342-344)

1.13. Dyrektor Szkoły podała w złożonych wyjaśnieniach, że rodzice byli niekiedy inicjatorami udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dotyczyło to także realizacji postanowień zawartych w opinii PPP oraz orzeczeniach wydanych przez PPP. Rodzice byli zaznajamiani z IPET-em tworzonym na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

(akta kontroli str. 233-239, 326)

W szkole planowano współpracę dotyczącą informowania o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych i wyników nauczania, a także o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Informacje te zawarte były w statucie Szkoły, w każdym zeszytcie ucznia z każdego przedmiotu i na stronie internetowej. Rodzice podpisali informacje w trakcie zebrań we wrześniu każdego roku po tym, kiedy wychowawca przedstawiał kwestie związane z ocenianiem. Informacje potwierdzające uzyskanie wiedzy o wymaganiach edukacyjnych podpisywane były przez rodziców. Ponadto, rodzice uczniów klas pierwszych i czwartych otrzymywali informację dotyczącą zasad oceniania, w trakcie prowadzonych w Szkole tzw. „Dni Adaptacji¹⁰”.

Informacje dotyczące udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej były każdorazowo przekazywane w formie pisemnej.

(akta kontroli str. 326, 330-340, 345-348)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Podejmowane w Szkole działania związane z wdrożeniem zmian były adekwatne do potrzeb. Dyrektor we współpracy z radą pedagogiczną prawidłowo ustaliła wewnętrzne dokumenty takie jak: Statut, Program wychowawczo-profilaktyczny, Warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dokumenty te zostały opracowane w sposób czytelny i spójny oraz zostały udostępnione społeczności szkolnej na stronie internetowej placówki. Podjęto zróżnicowane działania, by zapewnić rodzicom uczniów kompleksową informację o wdrażanych zmianach. W szkole prawidłowo rozpoznawano możliwości

¹⁰ Specjalnie przygotowane w planie pracy szkoły dni spotkań dla rodziców, podczas których poznają oni specyfikę kolejnego etapu edukacyjnego.

psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego ucznia, dążono do zidentyfikowania ich zdolności i zrozumienia trudności.

Zdiagnozowane potrzeby były podstawą do prawidłowego sporządzenia IPET i zaplanowania adekwatnych form wsparcia dla uczniów objętych kształceniem specjalnym.

OBSZAR

2. Monitorowanie wdrożonych zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania

Opis stanu faktycznego

2.1. Monitorowanie wdrażania zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania odbywało się poprzez kontrolę dziennika realizacji nauczania indywidualnego oraz zajęć różnego typu. W ramach pracy zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowawcy wypełniali tzw. tabele wsparcia wychowawczo-dydaktycznego zawierające m.in. stwierdzony rodzaj trudności w pracy z uczniem, działania podejmowane przez wychowawców oraz ew. uwagi i sugestie. Zespół omawiał problemy wychowawcze i edukacyjne uczniów, planował zadania, monitorował wprowadzanie zmian. Było to m.in. prowadzenie rozmów z rodzicami ucznia, zalecenie dzielenia materiału dydaktycznego na mniejsze partie, przekazywanie rodzicom listy zadań i obszarów wymagających zaliczenia lub poprawy wyników edukacyjnych. Ponadto Dyrektor i wicedyrektorzy dokonywali obserwacji prowadzonych zajęć, pedagog i psycholog przeprowadzali rozmowy z rodzicami i uczniami.

(akta kontroli str. 327, 350-351, 428-429, 529,715)

2.2. Dla każdego ucznia Zespołu Szkół, objętego nauczaniem indywidualnym lub zindywidualizowaną ścieżką kształcenia prowadzono osobny dziennik w wersji elektronicznej. Taki uczeń miał udokumentowany udział w zajęciach z klasą w dzienniku swojego oddziału, natomiast zajęcia indywidualne były zapisywane w odrębnym dzienniku. Dzienniki zajęć psychologa i pedagoga szkolnego, dzienniki zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych prowadzono w formie tradycyjnej.

Każdy nauczyciel, który pracował z uczniem indywidualnie wykazywał realizację programu, frekwencję, a także oceny, które na bieżąco uzyskiwał uczeń za swoją pracę. Badanie dokumentacji nauczania wykazało, że prowadzono ją w sposób rzetelny.

(akta kontroli str. 327, 352-355, 720-728)

2.3 Nauczyciele i specjaliści, monitorowali, badali i analizowali postępy rozwoju każdego ucznia oraz efekty jego kształcenia, w tym na koniec każdego półrocza i roku szkolnego, realizację treści określonych w podstawie programowej. Dodatkowo kwestiami dydaktycznymi zajmował się Zespół wychowawczy. Wykonanie podstawy programowej monitorowane było na bieżąco poprzez dziennik elektroniczny, a także na koniec roku szkolnego poprzez zestawienia realizacji treści programowych.

(akta kontroli str. 328, 356-365)

Kontrolowanie dokumentacji dotyczącej stopnia realizacji podstawy programowej kształcenia oraz zaleceń zawartych w orzeczeniu o kształceniu specjalnym wynikało z planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2017/2018. Kontrolowano m.in. prowadzenie dokumentacji przez pedagoga i psychologa, przestrzeganie Wewnętrznszkolnego Systemu Oceniania w zakresie liczby sprawdzianów i udzielania informacji zwrotnej pod zadaniami domowymi. W ramach nadzoru nad

pracami zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej Dyrektor Szkoły na bieżąco monitorowała sytuację dydaktyczno-wychowawczą uczniów.

(akta kontroli str. 327, 366-368, 460-504, 731-732)

2.4. W szkole dokonywano ewaluacji wdrożonych działań związanych z indywidualizacją kształcenia zgodnie z § 19 ust. 9 rozporządzenia o pomocy psychologiczno-pedagogicznej¹¹ i § 6 ust. 9 rozporządzenia o kształceniu specjalnym. Zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, co najmniej dwa razy w roku szkolnym, dokonywał okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów, uwzględniając ocenę efektywności IPET oraz, w miarę potrzeb, dokonywał modyfikacji ww. programu.

Dodatkowo raz w miesiącu, podczas obrad ww. zespołu, pedagodzy, psychologzy, nauczyciel bibliotekarz i dyrektor szkoły analizowali sytuacje wychowawcze poszczególnych klas i działania podejmowane przez wychowawców. Odbywało się to w formie tabeli oceny sytuacji w poszczególnych klasach, wypełnianej przez wszystkich wychowawców.

Ewaluacja dokonywana była także na koniec roku poprzez sprawozdania zespołów uczących w tej samej klasie, które zawierały wnioski dotyczące m.in. indywidualizacji pracy. Dotyczyły one działań podejmowanych wobec uczniów objętych indywidualizacją kształcenia. Odnotowywano m.in. fakt sporządzenia opinii do Poradni, korzystania przez uczniów z pomocy pedagoga, logopedy, korzystania z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych. Podkreślano konieczność korzystania przez uczniów z zaleconych i przygotowanych przez szkołę, form pomocy.

Dyrektor szkoły prowadziła ewaluację realizowanych form wsparcia poprzez rozmowy z rodzicami i wymianę korespondencji w dzienniku elektronicznym.

(akta kontroli str. 423, 428-432, 450-456)

2.5. Unormowania wewnętrzne dotyczące dokonywania bieżącej oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej ujmowane były w planie pracy szkoły na każdy rok szkolny, który obok harmonogramu roku szkolnego zawierał opis planowanych działań szkoły m.in. w obszarze opieki, wychowania i dydaktyki. Ponadto, ocena ta ujmowana była w planach pracy powoływanych corocznie zespołów przedmiotowych nauczycieli¹² oraz zespołów wychowawczych¹³.

Ocena efektywności wynikająca z obowiązujących przepisów była dokonywana dwa razy w roku w odniesieniu do uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, w ramach sporządzania wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania uczniów, co zostało opisane w pkt 2.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Oceny sytuacji wychowawczej uczniów dokonywano w ramach comiesięcznej analizy informacji przekazywanych od wychowawców, opisanej w pkt 2.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Współpracowano przy tym z rodzicami, przekazując im informacje dotyczące bieżących postępów i trudności w realizacji zaplanowanych działań, wyniki ewaluacji oraz uzyskiwano ich opinie. Zapraszano także do współpracy pracowników Poradni. W przypadku jednego z uczniów, na spotkanie z dyrektorem szkoły, rodzicem i wychowawcą zaproszono pracowników Poradni. Na skutek tego spotkania przekonano rodziców o zasadności przeprowadzenia pogłębionej diagnozy ucznia, określenia przyczyn problemów

¹¹ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach - Dz. U. z 2013 r. poz. 532 ze zm.

¹² Dotyczyły to nauczycieli uczących tego samego przedmiotu np. zespół polonistyczny, historyczny ale także zespół wspierający ucznia, w którego skład wchodził psycholog, pedagog, nauczyciel opiekun biblioteki oraz nauczyciel wychowawca świetlicy.

¹³ Zespół nauczycieli uczących w tej samej klasie pod przewodnictwem wychowawcy klasy.

edukacyjnych i ewentualnego wskazania potrzeby wprowadzenia dobrze ukierunkowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 350-351, 423-432, 450-456)

Wnioski z monitorowania i ewaluacji wykorzystywano do utrzymania lub modyfikacji zaplanowanych form działań wspierania uczniów, zgodnie z zaleceniami PPP. Z wyjaśnień Dyrektor wynika, że konieczne jest zwiększanie liczby godzin zajęć dla takich uczniów, a także zwiększenie kompetencji nauczycieli. W Szkole zaplanowano studia podyplomowe, tak aby jedna z nauczycielek uzyskała kwalifikacje surdopedagoga, a także kolejne kwalifikacje w zakresie diagnozy i terapii pedagogicznej oraz rewalidacji. W związku z tym, nauczyciele podjęli odpowiednie doksztalcanie zawodowe.

W wyniku ewaluacji nie wystąpiła konieczność uzyskania zaktualizowanej diagnozy problemów ucznia oraz wystąpienia do Poradni z wnioskiem o przeprowadzenie diagnozy i wskazanie sposobu rozwiązania problemu ucznia, o których mowa w § 19 ust. 11 rozporządzenia o pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 423-424)

2.6. W ramach nadzoru związanego z wdrożeniem nowych przepisów Dyrektor wyznaczyła osoby odpowiedzialne za realizację zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz powołała zespół dydaktyczno-wychowawczy, który monitoruje sytuację uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Zespół został zapoznany ze zmianami przepisów. Zatrudniono odpowiedniego specjalistę – surdopedagoga. W arkuszu organizacyjnym Szkoły i aneksach do niego zaplanowano godziny przeznaczone na realizację zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych. Szkoła przystąpiła do projektu „Uczeń z pasją”, w ramach którego realizowano zajęcia wspomagające. Ustalono tygodniowy rozkład zajęć dla każdej klasy, w taki sposób, aby zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej mogły być realizowane i nie kolidowały z innymi zajęciami. Przydzielono zajęcia nauczycielom zgodnie z ich kwalifikacjami, tak aby pomoc psychologiczno-pedagogiczna była realizowana.

Zapewniono warunki do kształcenia specjalnego: np. odrębne sale na realizację zajęć rewalidacyjnych, odpowiednie pomoce dydaktyczne (m.in. program komputerowy ułatwiający wykonywanie ćwiczeń z dzieckiem niedosłyszącym, nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami). Zaplanowano liczbę godzin odpowiednio do potrzeb ucznia.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna była objęta planem nadzoru pedagogicznego ze strony Dyrektor Szkoły. Realizację czynności nadzoru odnotowano w sprawozdaniach Dyrektor Szkoły zarówno w roku szkolnym 2017/2018, jak i w roku 2018/2019.

(akta kontroli str. 457-458, 460-504, 731-732, 738)

Dyrektor Zespołu Szkół wspomagała nauczycieli w zakresie wdrażania zmian dotyczących indywidualizacji kształcenia. Z analizy dokumentów wynika, że osoby odpowiedzialne za realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej знаły zmiany zachodzące w prawie, o czym świadczy fakt ich realizacji.

W okresie objętym kontrolą, realizowano szkolne zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zespół dydaktyczno-wychowawczy omawiał z nauczycielami kwestie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dyrektor omawiała także praktyczne kwestie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie rozmów z nauczycielami prowadzącymi nauczanie indywidualne.

Nauczyciele brali udział w różnych formach doskonalenia zawodowego, w czasie których omawiano kwestię pomocy psychologiczno-pedagogicznej w różnych jej aspektach. Psycholog uczestniczył w konferencji powiatu poznańskiego pn.

„Dziecko doświadczające przemocy - profilaktyka, diagnoza, wsparcie” (30.11.2019 r.) oraz w kursach organizowanych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu pn. „Profilaktyka zdrowia psychicznego uczniów” (listopad 2018 r.) i „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna” (październik 2017 r.).

Pedagog uczestniczyła w szkoleniach dotyczących: (•) obowiązków i zadań pedagoga szkolnego w tym pomocy i wsparcia ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, (•) dzieci doświadczających przemocy, w tym profilaktyki, diagnozy i wsparcia, (•) konferencji biblioterapeutycznej w zakresie wykorzystania literatury dziecięcej w pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, (•) szkolenia dla nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami znajdującymi się w trudnej sytuacji rodzinnej (profilaktyka i terapia uzależnień behawioralnych).

Dyrektor uczestniczyła w szkoleniu w ramach rejonowego spotkania dyrektorów szkół w maju 2019 r., które w całości dotyczyło realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Rozwijała także swoje kompetencje w tym zakresie biorąc udział w 5-dniowych warsztatach z neurodydaktyki.

(akta kontroli str. 358-368, 424-427)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. W Szkole skutecznie monitorowano wdrożenie zmian dotyczących indywidualizacji kształcenia. Prawidłowo dokonywano okresowej ewaluacji podejmowanych działań w odniesieniu do uczniów z niepełnosprawnościami, w tym dokonywano oceny efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wyniki monitorowania i ewaluacji były analizowane lub podejmowano na bieżąco adekwatne działania, które były przedmiotem informacji zwrotnej dla uczniów i ich rodziców o postępach w nauce pozwalających na ocenianie ucznia. Dyrektor podejmowała, wymagane przepisami oświatowymi, działania związane z indywidualizacją procesu kształcenia uczniów, tj. organizacją: pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego i innych form specjalnej organizacji zajęć. Obejmowała nadzorem wdrażane zmiany w indywidualizacji procesu kształcenia, poprzez ewaluację i wspomagała nauczycieli w realizacji tych zadań.

OBSZAR

3. Efekty zmian indywidualizacji procesu nauczania

Opis stanu faktycznego

3.1. W Szkole uzyskano zakładane efekty zmian dotyczących indywidualizacji procesu nauczania w ramach rozwoju i integracji ze środowiskiem szkolnym uczniów objętych indywidualizacją kształcenia, w tym w ramach nowych form wsparcia. W wyniku indywidualizacji kształcenia uczniowie uzyskali pozytywne oceny w klasyfikacji półrocznej i rocznej. Oceny z części przedmiotów poprawiły się. Nie było niepowodzeń i konieczności podejmowania działań zaradczych. Uczniowie ukończyli szkołę (oddziały gimnazjalne), zdali egzamin. W opinii Dyrektora i zespołu zajmującego się pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w przypadku jednego z uczniów Zespołu Szkół, bez zindywidualizowanej ścieżki kształcenia, uzyskanie takich wyników nie byłoby możliwe.

W przypadku [...] ¹⁴ nauczaniem indywidualnym, Zespół zalecił dodatkowe działania wynikające z potrzeb dziewczynki polegające na wsparciu psychologa, z uwagi na

¹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2019.1429 t.j.) i art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781 t.j.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie danych charakteryzujących ucznia. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

zbyt duże oczekiwania dziecka co do ocen. Problem został omówiony z nauczycielami, w taki sposób, aby nie przyznawać dziecku zawyżonych ocen lub ułatwionych zadań tak, aby po powrocie do szkoły uczennica lepiej radziła sobie z sytuacją szkolną.

Uczeń [...] ¹⁵ realizujący zajęcia rozwijające uzdolnienia z matematyki został laureatem wojewódzkiego konkursu matematycznego „Pitagorejczycy” organizowanego przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Wojewódzkiego Konkursu Matematycznego organizowanego przez Kuratorium Oświaty. Średnia ocen ucznia wynosiła 6.0.

W ocenie Dyrektor Szkoły, zakładane efekty zostały osiągnięte w przypadku prawie wszystkich uczniów. Dyrektor wskazała, że niektórzy rodzice nie wyrazili zgody na uczestnictwo ucznia w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. W takiej sytuacji próbowano ich przekonać do uczestniczenia dziecka w zajęciach wskazując korzyści z nich płynące. Podała ponadto, że z reguły rodzice podtrzymywali swoje stanowisko, które najczęściej wynikało z nakładania się zajęć dodatkowych ucznia, braku możliwości odbioru ucznia po zakończonych zajęciach lub braku zrozumienia celowości zajęć.

(akta kontroli str. 508-517, 530-531)

O zmianie przepisów nauczyciele i specjaliści byli informowani na bieżąco. W Poradni odbywały się także spotkania dla pedagogów, których celem było przekazanie informacji na temat praktycznych aspektów wdrażanych zmian.

W opinii Dyrektor wprowadzone zmiany trudno jest ocenić, gdyż wszystko zależy od indywidualnych potrzeb uczniów, z pewnością zmiany są wsparciem dla uczniów zdolnych, a także tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji zdrowotnej. Z drugiej strony, w ocenie składającej wyjaśnienia, dziecko korzystające z nauczania indywidualnego ma ograniczone możliwości kontaktu z klasą.

Pedagog, psycholog szkolny, wychowawca lub dyrektor informowali rodziców i uczniów o szczególnej sytuacji uczniów z niepełnosprawnościami za każdym razem, gdy jest taka potrzeba, np. po wprowadzeniu indywidualnego nauczania.

Nie występowały problemy z uczniami z niepełnosprawnościami, a także nie było problemów w relacjach z nimi. Na zajęciach wspólnych z klasą uczniom niepełnosprawnym towarzyszył nauczyciel wspierający (zgodnie z § 7 rozporządzenia o kształceniu specjalnym). Problemy zgłaszali natomiast wychowawcy klas, do których uczęszczali uczniowie niedostosowani społecznie i dotyczyły one głównie „wagarów”. Kwestie te były omawiane podczas pracy zespołu wychowawczego, a podjętymi środkami zaradczymi były rozmowy z pedagogiem lub np. wysłanie pism do rodziców lub do sądu, o wgląd w sytuację dziecka.

(akta kontroli str. 527-528)

3.2. Plan lekcji był opracowywany w sposób wynikający z potrzeb ucznia i możliwości szkoły. Uwzględnił on m.in. fakt, że niektórzy uczniowie Zespołu Szkół nie mogli mieć dwóch lekcji pod rząd w ramach realizowanej ścieżki edukacyjnej, gdyż byli np. zbyt zmęczeni - wówczas mieli zajęcia z zespołem klasowym. Ponadto, nauczyciel przydzielony uczniowi musiał mieć możliwość poprowadzenia zajęć w swoim „okienku”, przed lub po lekcjach. Stąd, jak wynika z wyjaśnień Dyrektor Szkoły, „okienka” zdarzały się, ale wówczas uczeń uczestniczył w zajęciach z klasą w ramach przedmiotu, którego nie miał w ramach zindywidualizowanej ścieżki

¹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2019.1429 t.j.) i art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781 t.j.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie oddziału klasowego. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

kształcenia (np. plastyka, muzyka) lub odpoczywał w bibliotece, gdzie mógł skorzystać z kabiny wyciszającej.

W Szkole prowadzono roczną analizę pracy w zakresie uczestnictwa i efektów startów uczniów w konkursach przedmiotowych. Liczba uczniów biorących udział w konkursach różnego typu nie zmieniła się, jednak odnotowano wpływ indywidualnego toku na uzyskanie tytułu laureata Wojewódzkiego Konkursu Matematycznego przez jednego z uczniów [...] ¹⁶.

(akta kontroli str. 527, 530-531)

3.3. W roku szkolnym 2018/2019 analizowano efekty wdrożenia nowych przepisów dotyczących indywidualizacji kształcenia na jakość pracy szkoły, funkcjonowanie uczniów objętych indywidualizacją, zespołów klasowych, badano opinię nauczycieli i rodziców. Prowadzona była analiza potrzeb rozwojowych uczniów (ankieta w dzienniku elektronicznym w czerwcu 2019 r. dla rodziców i uczniów). Przykładowo, jedno z pytań dotyczyło możliwości rozwijania pasji i talentów, gdzie na 22 uczniów z klas VIII, którzy wypowiedzieli się w ankiecie – tylko 4 uważało, że „raczej nie może rozwijać w szkole swoich zainteresowań”.

Z informacji uzyskanych do nauczycieli i pedagogów wynika, że zindywidualizowana ścieżka kształcenia dla uczniów niedostosowanych społecznie, pozwalała na dobre funkcjonowanie zespołów klasowych. Liczba uczniów niepromowanych utrzymywała się na porównywalnym poziomie, a w ocenie Dyrektora Szkoły, zmiana przepisów nie miała wpływu na drugoroczność.

Odnosnie spodziewanych efektów zmian przepisów Dyrektor Szkoły podała, że organowi prowadzącemu nie wystarczy środków na przyznawanie indywidualnego toku nauki wszystkim uczniom zdolnym, a nawet szczególnie uzdolnionym. W ocenie Dyrektora, powinny być na to przeznaczone specjalne „znaczone” środki, a ponadto skuteczne jest nauczanie indywidualne uczniów niedostosowanych społecznie lub zmagających się z problemami natury psychicznej, które pozwala na realizację obowiązku szkolnego.

Efekty pracy Szkoły zostały bardzo wysoko ocenione w opinii organu prowadzącego o Dyrektora Szkoły - kandydacie do tytułu profesora oświaty, w piśmie Burmistrza z 7 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 527-533)

3.4. W trakcie kontroli, 42 nauczycieli wypełniło anonimowe ankiety dotyczące indywidualizacji kształcenia. Spośród nauczycieli, 36 osób potwierdziło, że uczy w klasach gdzie przynajmniej jest jeden uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Prowadzoną od września 2017 r. przez MEN, ORE oraz kuratorium oświaty akcją informacyjną w zakresie wprowadzonej reformy oświaty i przepisów dotyczących indywidualizacji kształcenia, dobrze oceniło 6, przeciętnie 7, słabo 8, źle 15 nauczycieli, a 6 nauczycieli nie miało zdania w ww. sprawie. Rozpoznanie w szkole przez nauczycieli możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów oceniło bardzo dobrze 3 nauczycieli, 21 dobrze, 14 przeciętnie, 3 słabo a 1 źle. Możliwość dostosowania przez nauczycieli treści i wymagań edukacyjnych, metod pracy z uczniem do jego indywidualnych potrzeb bardzo dobrze oceniło 3 nauczycieli, 19 dobrze, 13 przeciętnie, słabo 3 i źle 4 nauczycieli. Możliwość wspomagania indywidualnego rozwoju każdego dziecka bardzo dobrze oceniło 5 nauczycieli, 19 dobrze, 13 przeciętnie, 3 słabo i 2 źle. Sposób radzenia sobie w szkole z tzw. uczniami „trudnymi” 2 nauczycieli oceniło bardzo dobrze, 16 dobrze,

¹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2019.1429 t.j.) i art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781 t.j.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie oddziału klasowego. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

16 przeciętnie, 6 słabo i 2 źle. Udzielanie wsparcia dla uczniów zdolnych bardzo dobrze oceniło 10 nauczycieli, 19 dobrze, 11 przeciętnie, 1 słabo i 1 źle. Zmiany w przepisach oświatowych w zakresie indywidualizacji kształcenia w ostatnich dwóch latach pozytywnie ocenił 1 nauczyciel, pozytywnie w niektórych obszarach 9 nauczycieli, neutralnie 13, negatywnie 9, zdecydowanie negatywnie 7 oraz 3 nauczycieli nie dostrzegają istotnych zmian.

(akta kontroli str. 548-570)

Spośród 91 ankietowanych rodziców, dzieci 17 posiadały orzeczenie lub opinie PPP. Informację, że w klasie ich dziecka jest uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych posiadało 19 rodziców, 7 posiadało wiedzę iż nie było w klasie takich dzieci a 65 rodziców nie miało informacji o ww. sprawie. Sposób prowadzenia w szkole akcji informacyjnej o zniesieniu możliwości nauczania indywidualnego w szkole 2 osoby oceniły bardzo dobrze, 12 dobrze, 13 przeciętnie, 18 słabo, 14 źle i 32 osób nie miało zdania. Rozpoznanie w szkole indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia 11 rodziców oceniło bardzo dobrze, 25 dobrze, 14 przeciętnie, 20 słabo, 4 źle oraz 17 rodziców nie miało zdania. Dostosowanie w szkole wymagań edukacyjnych oraz stosowanych metod pracy z uczniem do jego indywidualnych potrzeb i możliwości, 8 rodziców oceniło bardzo dobrze, 21 dobrze, 24 przeciętnie, 15 słabo, 5 źle oraz 18 rodziców nie miało zdania. Wspomaganie w szkole indywidualnego rozwoju dziecka 8 rodziców oceniło bardzo dobrze, 23 dobrze, 28 przeciętnie, 14 słabo, 6 źle oraz 12 rodziców nie miało zdania. Wspieranie rodziców przez szkołę w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijanie ich umiejętności wychowawczych, 9 rodziców oceniło bardzo dobrze, 20 dobrze, 25 przeciętnie, 11 słabo, 7 źle oraz 19 rodziców nie miało zdania. Sposób radzenia w szkole z tzw. uczniami „trudnymi” 7 rodziców oceniło bardzo dobrze, 16 dobrze, 18 przeciętnie, 14 słabo, 7 źle oraz 29 rodziców nie miało zdania. Zmiany, jakie nastąpiły w szkole, w zakresie indywidualizacji kształcenia dostrzegają 5 rodziców, 30 nie dostrzegają takich zmian a 56 osób nie miało zdania. Zmiany w ww. zakresie, jako zdecydowane polepszenie oceniło 3 ankietowanych rodziców, 1 jako niewielkie polepszenie, 6 dostrzegają polepszenie w niektórych obszarach, 3 jako niewielkie polepszenie, 5 jako zdecydowane pogorszenie oraz 73 rodziców nie miało zdania.

(akta kontroli str. 571-584)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Podejmowane w szkole działania związane z wdrożeniem zmian były adekwatnie do potrzeb oraz efektywne. Dzięki wprowadzeniu nowych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stosowanych odpowiednio do zidentyfikowanych potrzeb, uzyskano zaplanowane efekty dotyczące kształtowania i rozwijania u uczniów umiejętności uczenia się, wspieranie uczniów w rozwoju dojrzałości emocjonalnej, niwelowaniu trudności w funkcjonowaniu szkolnym. Dzięki tym działaniom osiągnęli oni pozytywne efekty edukacyjne. W szkole wprowadzono zmiany wynikające z indywidualizacji nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami, w sposób nie pogarszający funkcjonowania placówki.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości ze strony jednostki kontrolowanej, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 3 lutego 2020r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy:
Jan Kołtun
doradca prawny

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

Artur Piętas
doradca ekonomiczny

.....
podpis